

“Sobre política educativa i sanitària no hi ha acord amb CiU”

El president d'Esquerra, Oriol Junqueras, analitza el full de ruta cap a la consulta inclòs en el pacte d'estabilitat parlamentària amb CiU i explica els àmbits que aquest acord deixa oberts. Afirmar que qualsevol atac del govern espanyol a Catalunya farà més evident la necessitat d'un estat propi.

Es pot convèncer el govern espanyol perquè se celebri la consulta sobre l'estat propi?

—L'experiència històrica ens ensenya que parlar amb el govern espanyol serveix de molt poc perquè, en el millor dels casos, et diu que no d'entrada —i t'estalvies converses que no serviran de res— i, en el pitjor dels casos, no diu que no d'entrada però de fet allarga la negociació per no treure'n mai l'aigua clara. Això és el que ens ensenya l'experiència: ens ho ensenya amb l'Estatut del 1979 i tots els incompliments que va haver-hi durant trenta anys i ens ho ensenya amb l'Estatut del 2006 i amb tots els pactes de finançament. Nosaltres respectem que el govern de Catalunya cregui que ha d'establir algun tipus de diàleg per després poder dir a tot el món que ho hem intentat de totes les maneres possibles i el govern espanyol no només ens nega que votem a favor de la independència sinó que ens nega el dret a votar. La frontera de debò no és entre independentistes i no independentistes sinó entre els demòcrates i aquells que estan en contra de l'exercici democràtic del dret a decidir.

—**Respecte però no compartiu que el govern intenti el diàleg amb el govern espanyol?**

—L'experiència ens ensenya que el diàleg amb el govern espanyol no serveix de res, més enllà de poder explicar a tothom que ho hem intentat i, un altre cop, no ha servit de res. Nosaltres pensem que

la feina de debò és la feina que hem de fer de cara a la societat catalana i de cara al món. Els dos grans àmbits en què hem de concentrar els nostres esforços és convèncer la majoria de la societat catalana i convèncer l'àmbit internacional que ho hem intentat de totes les maneres —amb l'Estatut, amb pactes fiscals, amb un procés de consulta— i no hi ha res a fer.

—**Vós heu estat europarlamentari: és tan fàcil convèncer Europa?**

—Haurem d'explicar a la comunitat internacional que nosaltres volem un exercici democràtic, que és el dret a decidir; que això ho volem fer per garantir unes millors condicions de vida als nostres conciutadans; ho haurem d'explicar apel·lant a la jurisprudència acumulada al Tribunal de Justícia de l'Haia, que és el tribunal vinculat a Nacions Unides i que repetidament ha dit que és la democràcia la que ha de determinar els marcs legals i no els marcs legals els que han de coartar la democràcia. Ho haurem d'explicar de totes les maneres possibles, amb arguments jurídics, amb arguments econòmics i amb arguments estrictament polítics, de defensa dels valors democràtics, i és evident que hi haurà gent més disposada a entendre'ns i gent menys disposada a entendre'ns. En qualsevol cas, tots ens diran que necessitem un mandat democràtic clar. És això que a la Unió Europea i al Parlament Europeu ens han dit sempre: *You need a democratic mandate*. Necessitem un mandat democràtic. Això

és el que ens demana la comunitat internacional.

—**És a dir: la consulta i un resultat afirmatiu?**

—Hi ha dues maneres d'assolir un mandat democràtic. Una són unes eleccions al Parlament de Catalunya, unes eleccions convencionals en les quals hi hagi una o diverses candidatures que es presentin amb un pla molt específic i que obtinguin una majoria —com ha passat ja en aquestes darreres eleccions, en les quals hem guanyat els qui som partidaris d'una consulta i que som partidaris de construir un estat per a Catalunya. I això es pot reblar amb un mandat democràtic obtingut a través d'un referèndum, a través d'una consulta a la ciutadania.

—**Heu triat aquest camí de la consulta...**

—Hem triat tots els camins alhora. Hem d'aprofitar tots els recursos al nostre abast: no en triem un i no l'altre. No renunciem a la via de majories parlamentàries i, de fet, en bona mesura l'acord d'estabilitat parlamentària de CiU i ERC respon a aquesta voluntat: demostrar al món que les dues forces majoritàries al Parlament de Catalunya —el govern i el primer partit de l'oposició— ens posem d'acord per tirar endavant un projecte democràtic i de canvi de les polítiques econòmiques i socials que garanteixin unes millors condicions de vida als nostres conciutadans.

—**No hi renunciem, però el camí marcat per l'Acord d'estabilitat parlamentària és la consulta.**

—És un element més, molt important. Però insisteixo que, en aquest camí, hi ha moltes més eines i les volem aprofitar totes: majories parlamentàries, el govern, acords govern-oposició, etcètera.

—**La Constitució espanyola no permet convocar referèndums sense el vist-i-plau del Congrés. Si no el donen, la legitimitat serà la mateixa?**

—I tant. La legitimitat està intacta. La legitimitat deriva de la voluntat de

JORDI PLAY

“La consulta és un pas decisiu però no l’últim. La legislatura es pot allargar fins als quatre anys” i l’acord amb CiU “no té per què acabar el 2016.”

mocràtica de la majoria dels ciutadans de Catalunya expressada de forma clara a les últimes eleccions al Parlament de Catalunya, on els qui som partidaris d’una consulta hem obtingut dos terços del Parlament. A més, això està avalat per la jurisprudència acumulada al Tribunal de l’Haia que, reiteradament, ha posat de manifest que és la democràcia la que determina els marcs legals i no els marcs legals els que coarten la democràcia. La legitimitat serà total.

—**El Tribunal Constitucional declararà la consulta il·legal.**

—Si el TC o el govern espanyol diu que els ciutadans de Catalunya no poden votar, precisament per això volem votar: perquè vivim en un estat que no ens permet votar. Més raó tindrem per a exercir el nostre dret a decidir el nostre futur. I, contra més impediments posin a decidir el nostre futur, més evident serà que hem de decidir el nostre futur per evitar que hi hagi gent que ens impedeix decidir-lo.

—**El diari *El Mundo* ha publicat una enquesta en què es demanava si s’hauria d’inhabilitar el president**

de la Generalitat per convocar un referèndum inconstitucional. I la majoria triaven aquesta opció.

—Doncs que inhabilitin el cap de l’oposició també. Que facin el que creguin oportú. Però és evident que, a ulls del món, inhabilitar el president d’un govern i el cap de l’oposició perquè convoquen una consulta democràtica serà considerat profundament antidemocràtic. Que facin el que creguin, però, a ulls de la humanitat, haurem guanyat. No s’ha vist mai al món que el president i el cap de l’oposició d’un país siguin inhabilitats perquè volen consultar democràticament als seus ciutadans.

—**Aquest procés es produirà en un context econòmic advers...**

—Duríssim, duríssim perquè el govern espanyol deu 8.000 milions d’euros a la Generalitat de Catalunya. Només que pagués la meitat d’això que deu —pressupostat i obligat per llei— a Catalunya no hi caldria cap retallada. Per tant, el govern espanyol fa tot el possible per perjudicar els ciutadans

de Catalunya. Això sense comptar tot el que s’enduen cada any, que és el dèficit fiscal. I això sense comptar que el pressupost del Ministeri de Defensa es gasta 47 milions d’euros al dia i que, només amb 10 dies del pressupost del Ministeri de Defensa, a Catalunya no s’hauria de fer cap retallada en Educació. Només 10 dies.

—**Aquesta crisi econòmica especialment dura pot ser aprofitada pel govern espanyol per a collar encara més el govern i mirar d’impedir el referèndum?**

—Evidentment. Ja ho fa. Ara deu 8.000 milions i l’any vinent potser ens en deurà 9.000. És clar que pot ser. Però, contra més ens en degui, més evident serà que nosaltres necessitem decidir el nostre futur i decidir què fem amb els nostres impostos. Serà més evident que, mentre això ho decideixi el govern espanyol, no hi ha futur per als ciutadans de Catalunya.

—**La crisi també podria fer que la UE intervingués l’Estat espanyol. Això afavoriria o perjudicaria el procés?**

JORDI PUJOL

—Ja ho veurem. El que és determinant és que els ciutadans de Catalunya ho tinguin clar. Si tenen clar que nosaltres hem de decidir el nostre futur, les circumstàncies en les quals decidirem seran poc rellevants. Si els ciutadans de Catalunya no ho tenen clar, siguin quines siguin les circumstàncies no decidirem res. És possible que Europa acabi intervenint l'Estat espanyol perquè l'estat tanca aquest any amb 900.000 milions d'euros de deute del govern espanyol —només del govern espanyol— i un dèficit de 80.000 milions més. Això sense comptar l'aval del rescat bancari,

que són entre 40.000 i 50.000 milions més. És evident que l'estat no se'n sortirà. I nosaltres només ens en sortirem si no som dins de l'Estat espanyol.

—Dieu que el que és determinant és que els catalans ho tinguin clar. Aparentment hi ha una bossa de votants que no es mobilitza mai per anar a votar. Es pot mobilitzar en un referèndum en contra de la independència?

—No ho sé si hi ha una bossa de votants que no es mobilitza mai. No sabem si són sempre els mateixos els qui no van a votar. El que jo constato és que

aquestes últimes eleccions al Parlament de Catalunya han estat les que han tingut més participació de tota la història. Per tant, amb el màxim de participació, els qui estan a favor de consultar els ciutadans i que siguin els ciutadans de Catalunya els qui decideixin el seu futur, sumem pràcticament dos terços del Parlament de Catalunya. Més aval democràtic que això?

—Les enquestes parlen poc del comportament electoral de la immigració més recent. Creieu que és un sector sensible al discurs de la por sobre la independència?

—Creiem que tots els ciutadans de Catalunya, parlin la llengua que parlin, vinguin d'on vinguin i treballin on treballin poden entendre que és millor que les decisions sobre Catalunya les prenguin ells que no pas que les prengui el govern espanyol. Tots els sectors de la població poden entendre que és millor que decidim nosaltres, perquè mentre decideixin els governs espanyols, tant del PP com del PSOE, sortim perjudicats nosaltres perquè surten perjudicats els nostres col·legis, els nostres hospitals, les nostres infraestructures, els nostres autònoms, els nostres jubilats o els nostres estudiants universitaris. Això ho entén tothom. L'avantatge és que tenim tanta raó que, si l'expliquem bé, és molt difícil que la gent no s'adoni que la tenim. Ens hem d'adreçar a tothom. Per això el nostre lema de campanya era "Un nou país per tothom" perquè volem fer un nou país i que sigui per a tothom. Volem fer un país nou i millor. I sabem que si no és per a tothom no serà el millor.

—En aquest nou país, s'hi han de construir estructures d'estat. L'Acord d'estabilitat parlamentària inclou estructures d'estat com ara un banc públic de Catalunya a partir de l'Institut Català de Finances o la llei de policia de Catalunya. Es poden fer en context de crisi i abans de la consulta?

—Les estructures d'estat es construeixen bàsicament quan ets un estat. Això és el que han fet la majoria dels estats. Siguem conscients que hi haurà coses que no podrem fer fins que no siguem un estat. Hem de fer tot el que puguem per ser un estat i ja serem un estat per a fer la resta.

—I el Banc públic?

—És un bon exemple. Jurídicament podem intentar fer un banc públic, però, de fet, no tindrem un banc públic que funcioni fins que no tinguem els recursos necessaris perquè funcioni i no tindrem aquests recursos fins que controlem els nostres impostos. I no tindrem impostos fins que tinguem una Agència Tributària catalana i això difícilment ho tindrem si no fem un procés polític per esdevenir un estat. Tot va lligat. Per això som independentistes, per això volem fer una política econòmica diferent de la que s'ha fet fins ara, adreçada als interessos de la majoria de la societat catalana.

—Fins que tot això arribe s'hauria de mantenir l'actual govern, que tindrà enemics externs i interns i l'esmentat context de crisi. L'acord d'Esquerra amb CiU (Acord per a la transició nacional i per a garantir l'estabilitat parlamentària del govern de Catalunya) és prou sòlid?

—Del que es tracta és de demostrar als ciutadans de Catalunya que, en tot allò que depèn de la Generalitat de Catalunya, nosaltres fem una política més justa i més eficaç, tant com és possible. I si no és més justa i eficaç és perquè hi ha coses que no depenen de nosaltres. Si al final podem fer un impost sobre la banca —o no— dependrà de si el govern espanyol s'apropia aquest impost i posa un tipus zero per impedir-nos que cobrem cap tipus d'impost. Però quan el govern espanyol fa això demostra que l'única manera que nosaltres fem una política més justa i més eficaç és que les decisions no depenguin del govern espanyol.

—Creieu convenient que la consulta a Catalunya coincideixi amb el referèndum a Escòcia?

—L'important és que els ciutadans de Catalunya tinguin clar que volen decidir el seu futur i el decideixin. Si coincideix o no, és irrellevant. L'important és que posem els ciutadans en el context de poder decidir i no podem trigar gaire, perquè com més triguem més atur, més empreses que tanquen, més autònoms que pleguen, més deute públic...

—Però amb vista al reconeixement internacional, és important?

—De cara al reconeixement internacional és important que els ciutadans de Catalunya tinguin clar que volen

decidir. Això és el que importa. La resta no és rellevant al costat d'això.

—L'Acord d'estabilitat parlamentària té uns objectius marcats, però moltes coses que s'hauran d'anar pactant. Dia a dia?

—Hi ha coses que no figuren en l'Acord. Per exemple, dins de l'Acord no hi ha cap acord sobre política educativa ni sanitària ni de polítiques socials i això s'haurà d'anar acordant sobre la marxa. Per això no és un acord de govern, perquè no hi estem d'acord en tot. Precisament en alguns àmbits de política educativa, sanitària i de polítiques socials. Com que no hi estem d'acord, cadascú votarà el que cregui més oportú, tret que prèviament ens hi posem d'acord. Hi ha acords sobre coses molt importants i sobre coses molt importants no hi ha cap acord. Hi haurà acord sobre pressupostos? Sí, hem posat les bases perquè hi hagi un acord sobre pressupostos. Això era molt important. Hi ha un acord tancat sobre política sanitària i educativa? No. Com es farà? Ens hi haurem de posar d'acord. Si no hi ha acord, cadascú votarà com cregui. És evident que ERC i CiU representen models diferents. Cal molta feina per a posar-se d'acord. Era molt important tenir un president i tenir un govern, perquè, si no, anàvem a eleccions anticipades.

“Amb 10 dies del pressupost de Defensa, no caldria retallar res en educació”

—És possible que CiU tiri endavant projectes d'educació o sanitat que no us agradin?

—O que no els tiri endavant perquè no tingui majoria per a tirar-los endavant.

—En temes d'impostos per mantenir l'estat del benestar —com ara l'impost als bancs o l'eurovinyeta—, sí que us hi heu posat d'acord.

—Això era important i hi ha un fonament d'acord molt sòlid. Però si l'estat bloqueja l'impost a la banca i ens pren 500 milions més i no ens dona els 8.000

milions que estan pressupostats, al final el país s'ofegarà.

—Després de la consulta s'ha d'allargar gaire la legislatura?

—Tant com calgui. La consulta és un pas molt important, decisiu, però no l'últim. Per tant, la legislatura es pot allargar tant de temps com sigui possible.

—El pas lògic seria l'estat propi.

—El pas lògic és fer la consulta i que el govern governi i es dugui a terme allò que els ciutadans de Catalunya han votat en la consulta.

—Es pot allargar tota la legislatura?

—I tant. De fet, mentre hi hagi l'acord que els ciutadans de Catalunya tenen dret a decidir i hi hagi un acord marc de política fiscal —i, per tant, de la política impositiva— i per tant dels pressupostos, l'acord pot ser indefinit: de quatre anys, de cinc o de sis o de vuit.

—Hi haurà d'haver eleccions d'aquí a quatre anys.

—Sí, però si continua havent-hi un acord bàsic en matèria fiscal pot ser que l'acord continuï vigent. No té per què acabar el 2016.

—La lògica diria que després de la consulta arribaria la independència.

—Clar, per això cal un govern fort que assegurui que es fa la independència. Això és molt important i ERC està disposada a posar-hi el coll.

—L'àmbit nacional de Països Catalans ha quedat oblidat en el procés?

—No. Gens. Al contrari.

—Com s'articulen uns Països Catalans amb una Catalunya independent?

—De la mateixa manera que s'articula una Catalunya independent. Amb les decisions dels ciutadans d'arreu del territori. De què depèn que les Illes Balears puguin esdevenir independents i puguin trobar un vincle d'unió o no amb la Catalunya independent? Dels ciutadans de les Illes Balears. Igual que el País Valencià depèn dels seus ciutadans. I una Catalunya independent ajuda que el procés avanci a la resta del territori? Sí, perquè estem segurs que, en una Catalunya independent, als ciutadans els anirà molt millor de com els va ara i, per tant, serà un exemple excel·lent per als ciutadans de les Illes Balears i del País Valencià.

Àlex Milian